

УДК 725.2

А. О. Кіщенко,*аспірант кафедри архітектури будівель та споруд**Київського національного університету будівництва і архітектури***О. Я. Костенко,***к. арх., доцент кафедри архітектури будівель та споруд**Київського національного університету будівництва і архітектури*

НОВІ ТОРГОВО-РОЗВАЖАЛЬНІ ЦЕНТРИ КИЄВА. ЯКОСТІ ІНТЕГРАЦІЇ

Анотація: аналіз сучасного досвіду проектування торгово-розважальних центрів у місті Києві через використання аспектів інтеграції. У статті розкриті сучасні тенденції формування інтегральних структур в архітектурі громадських комплексів.

Ключові слова: інтегральний простір, інтегральні структури, завдання, типологія, якості, основні фактори, багатофункціональність і проектування торгово-розважальних центрів.

Трансформація системи споживчих очікувань створює концептуально новий підхід до факторів конкурентоспроможності громадських підприємств. В даний час найбільш затребуваними стають торговельні формати, що дозволяють покупцям проводити в магазинах тривалий час і робити не тільки комплексні покупки, а й отримувати побутові, оздоровчі, розважальні та інші послуги. Можливості для задоволення таких потреб закладені в великоформатних торгових підприємствах, насамперед у багатофункціональних торгово-розважальних центрах(ТРЦ).

Безперервні зміни технологій способу життя городян і форм прояву міської культури, вимагають реалізації нових архітектурно - дизайнерських ідей і концепцій. Наприклад, затребувані городянами функції супутньої торгівлі та обслуговування в «розважальних» просторах. Поряд з цим, все більшої актуальності набуває емоційне і «подієве» насичення «буденного» середовища[3].

Також, спостерігаються зміни в постановці проблем формування архітектурного середовища громадських будівель і ефективного використання міських територій, що виділяються під організацію центрів. Створення нових громадсько - торговельних зон на основі реконструкції історичної забудови обходиться значно дорожче, ніж будівництво ТРЦ на нових територіях[5]. Це відбувається, переважно, через дорожнечу землі в центрі міста, складності виконання робіт нульового циклу, пов'язаного з перекладанням підземних

комунікацій. Тому питанням постане створення компактних структур, які можуть змінювати простір під примхливі вимоги сучасності. Динаміка зміни поглядів суспільства, моди, розвиток технологій роблять актуальним розвиток архітектурного простору як саморегульованої системи. Системи, здатної блискавично відповідати мінливим запитам суспільства і технічного прогресу, якими представляються інтегральні структури в архітектурі.

Поняття інтегральних структур в архітектурі. Під «інтегральними структурами»(ІС) в архітектурі мається на увазі утворення внутрішніх і зовнішніх форм які створюють саморегулюючу систему, шляхом комплексного підходу, що відповідає п'яти основоположним якостям: унікальності, багатофункціональності, динамічності, стійкості і адаптивності, і грає роль функціонально - планувального каркаса і концентрує в собі основне художньо - смислове навантаження. Інтеграція в архітектурі розглядає питання формування складних багатофункціональних будівель і комплексів. Досліджуючи питання залежності функціонального насичення будівлі, як відображення потреб суспільства і міської тканини, економічної та інвестиційної ефективності - намірів замовника та сфери бізнесу, якості архітектурної та об'ємно-планувальної виразності, виникає потреба створення універсальної інтегрованої схеми - бази для проектування, яка відповідає і контролює кожен конкретну задачу. Структури - трансформовані, гнучкі по відношенню до непередбачених змін, необхідні для «виживання» і ефективного тривалого функціонування громадських комунікаційних просторів. Зміни фізичного, світоглядного і соціального оточення роблять необхідною адаптацію до них людини, а така адаптація можлива тільки при наявності формування ІС[2].

Сказане вище справедливо, насамперед, по відношенню до зарубіжної практики проектування і будівництва багатофункціональних ТРЦ. У вітчизняній практиці будівництва громадських центрів рідко відрізняються ефективним використанням площ і привабливими естетичними якостями. Але, в останні роки, на території України, а саме Києва, стали з'являтися центри сучасного зразка, в яких можна розглянути яскраві приклади формування ІС.

ТРЦ «Ocean Plaza». Либідська площа, на якій розташований торгово-розважальний центр, знаходиться в безпосередній близькості від історичної частини міста на перетині вулиць Великої Васильківської, Горького та бульвару Дружби народів. Вулиця Велика Васильківська є найдовшою історичною торговою вулицею Києва і є продовженням Хрещатика - центральної магістралі міста, загальною площею - 235 000 кв. м. Яскрава сучасна архітектура із застосуванням новітніх фасадних медіа-технологій, благоустрій громадської

Рис. 1. ТРЦ «Ocean Plaza».

Рис. 1.1. Головний фасад. Рис. 1.2. Генплан. Рис. 1.3. Головний вхід.

площі перед торгово-розважальним центром, ультрасучасний дизайн інтер'єру, створений міжнародною компанією Charman Taylor, велика розважальна складова і ретельний підбір кращих світових торгових марок дозволять створити в центрі Києва унікальне місце для покупок, відпочинку і розваг. Центральне розташування і ідеальна транспортна доступність є основними перевагами даного проекту (рис. 1).

ТРЦ «Республіка». Це найбільший ТРЦ в Україні, який буде розташований по адресі Велика Кільцева Дорога 1, з загальною площею 295 000 м². Комплекс складається з трьох рівнів. На нижньому розташується величезний паркінг. Перший поверх відведений під торгіву загальною протяжністю торгових галерей близько 3 тис. метрів. Третій рівень відведено під унікальний розважальний центр, аналогів якому немає ні в Україні, ні в країнах Союзу Незалежних Держав. Розважальній складовій проекту розробники Республіки приділили особливу увагу, залучаючи до проекту

провідні компанії зі світовими іменами. Так, наприклад, концепцію тематичного парку розробила бельгійська компанія «КСС».

Саме в Республіці заплановано відкриття Діснейленду. На величезній території розкинеться дитячий розважальний центр.

При такому поєднанні торгової та розважальної складових відвідувачі Республіки зможуть з легкістю провести в комплексі весь день, чергуючи покупки, активні розваги і пасивний відпочинок в продуманих рекреаційних зонах (рис. 2).

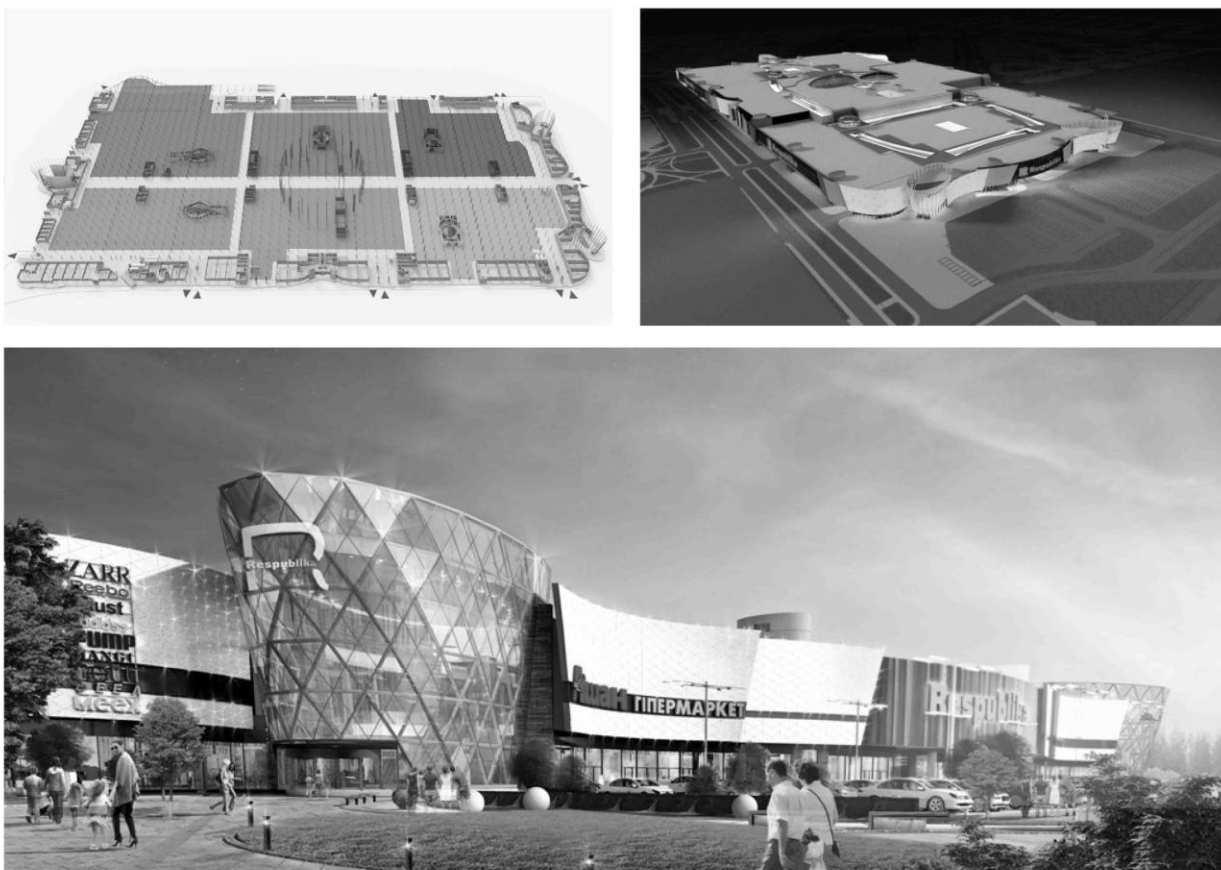

Рис 2. ТРЦ «Республіка».

Рис. 2.1. План. Рис. 2.2. Перспективне зображення. Рис. 2.3. Головний фасад.

ТРЦ «Lavina». Загальна площа ТРЦ Lavina Mall складе 150 тис. кв. м. Торгова галерея Lavina Mall розрахована приблизно на 500 магазинів, фудкорт - на 50 кафе і ресторанів, паркінг - на 3,5 тис. машиномісць. Серед якірних орендарів ТРЦ Lavina Mall: новий в Києві гіпермаркет меблів (9,244 тис. кв. м), а також спортивний супермаркет (4,672 тис. кв. м) і супермаркет електроніки (3,415 тис. кв. м). Розважальна зона Lavina Mall буде представлена сімейним розважальним парком (14,758 тис. кв. м), аквапарком (7,5 тис. кв. м), 12 - зальний кінотеатр (6,413 тис. кв. м), боулінгом (1,85 тис. кв. м) і катком (1,347 тис. кв. м). Концепцію проекту створює консалтингова компанія UTG.

ТРЦ Lavina Mall займе територію між господарсько-будівельним гіпермаркетом «Епіцентр» і продуктовим «Ашан». Планується, що новий комплекс стане місцем шопінгу для мешканців прилеглих житлових масивів. Крім гарної розв'язки і близькості до метро(станція «Академмістечко»), в новий ТРЦ потенційні покупці з Оболони і Виноградаря зможуть дістатися завдяки безкоштовній доставці «Епіцентру»(рис.3).

На основі аналізу багатофункціональних ТРЦ, і простору в них, були виділені якості, які в тій чи іншій мірі впливають на процес формування інтегральних структур в них:

- **Багатофункціональність** - є адекватним перетворенням і концентрацією функціональних потоків в певному місці [1].
- **Стійкість** - це якість архітектури, яка за допомогою ефективного і помірному використанні матеріалів, енергії і простору, прагне максимально зменшити негативний вплив на навколишнє середовище людини.

Рис. 3. ТРЦ «Lavina». Рис. 3.1. Головний фасад. Рис. 3.2. Генплан. Рис. 3.3. Головний вхід.

Стійка архітектура використовує свідомий підхід збереження енергії та дотримання екологічних принципів в дизайні архітектурного середовища.

- **Динамічність** - умовний «рух» форми в архітектурі, що досягається ладом пропорцій, співвідношенням частин, спокійним або стрімким темпом «зростання».
- **Адаптивність** - самоорганізація, здатність системи пристосовуватися до різних умов навколишнього середовища або запитів суспільства[4].
- **Унікальність** - особлива цінність об'єкта у зв'язку з його красою чи інтересом з точки зору археології, історії, етнології, антропології, конструкції та ін..

Ці основні якості будують «основний каркас» ІС в ТРЦ. Аналізуючи, доповнюючи, впроваджуючи ті чи інші компоненти формування інтегральних структур в універсальні багатофункціональні комплекси, можна вирішити завдання проектування сучасних унікальних будівель, модернізуючи структурну організацію і архітектурну виразність цих об'єктів.

Наведені приклади ілюструють нові тенденції формування багатофункціональних торгових центрів. Формування структур які створюють інтегральний простір стає стратегією розвитку нових багатопрофільних центрів, дає початок новому осмисленню сучасної архітектури і несе перспективний характер для подальших досліджень.

Література

1. В. В. Адамович, Б. Г. Бархин, В. А. Варезкин и др. / Под общ. Ред. И.Е. Рожина, А. И. Урбаха. «Архитектурное проектирование общественных зданий и сооружений: Учебник для вузов - 2-е изд., перераб. и доп.» /. – М: Стройиздат, 1984г.
2. Сорокина И.О. Теоретические основы понятия «интеграция» и принципы ее осуществления [Электронный ресурс] // Сорокина И.О. // Менеджмент в России и за рубежом. – 2008. – № 2.
3. Антошвили М.Е. Оптимизация функционального зонирования / М.Е. Антошвили. – М., 1986.
4. Пучков М.В. Архитектура в эпоху информационных технологий: монография / М. В. Пучков. – Екатеринбург: Архитектон, 2006. – 117с.: ил.
5. К. Канаян, Р. Канаян, А. Канаян. «Проектирование магазинов и торговых центров»/. – Москва, 2008г.

Аннотация

Анализ современного опыта проектирования торгово-развлекательных центров в Киеве из-за использования аспектов интеграции. В статье раскрыты современные тенденции формирования интегральных структур в архитектуре общественных комплексов.

Ключевые слова: Интегральное пространство, интегральные структуры, задачи, типология, качества, основные факторы, многофункциональность и проектирование торгово-развлекательных центров.

Abstract

Analysis of current experience designing shopping centers in Kyiv by using aspects of integration. This article deals with current trends forming integrated structures in the architecture of public facilities.

Keywords: Integral space, integral structure, objectives, typology, quality basic factors versatility and design of shopping centers.

УДК 7.032 : 72.01: 72.032

Х. А. Охрім

Національний університет «Львівська політехніка»

ФІЛОСОФСЬКЕ ОСМИСЛЕННЯ КАТЕГОРІЇ ЧАСУ В АРХІТЕКТУРІ

Анотація: розглядаються основні філософські концепції трактування поняття часу та окреслюються категорії художнього часу в архітектурному контексті. Дана тема набула актуальності у зв'язку з необхідністю перегляду взаємовідношення між фундаментальними поняттями, якими оперують архітектори та митці: часом і простором.

Ключові слова: філософська категорія часу, хронотоп, художній час.

Постановка проблеми. Упродовж багатьох століть поняття часу в архітектурі не виходило на перший план, архітектура оперувала радше простором, і взаємозв'язки цих двох понять не розглядались як ключові в процесах морфогенезу і творення стилів. Однак на сьогоднішній день постала потреба детальнішого дослідження впливу філософської категорії "час" на архітектуру.

Мета статті – охарактеризувати категорію художнього часу в мистецтві й архітектурі як його складовій та продемонструвати взаємозв'язки між еволюцією філософських концепцій трактування часу і сприйняттям простору.

Стан дослідження питання. Проблематика даної теми виходить за рамки суто архітектурних досліджень, питаннями часу займалися такі автори як І. Духан ("Художня концепція часу в містобудівному мистецтві", "Становлення концепції часу в мистецтві та проектній культурі ХХ століття"), З. Гідіон ("Простір, час, архітектура") [2], Л. Радіонова (Простір і час в архітектурі в